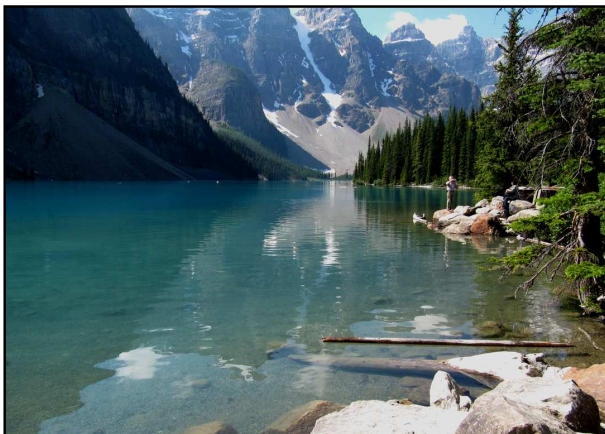

Bài 76 – Sau một chuyến đi xa

Le Văn Khoa

Đi chơi xa là việc ai cũng mong được có dịp thực hiện. Đi chơi thì vui, nhưng về thì nhớ. Để sự nhung nhớ được gọi lại đầy đủ, trọn vẹn hơn, người ta chụp ảnh. Xem ảnh thì bao nhiêu kỷ niệm hiện về. Vì vậy việc chụp ảnh chuyến đi rất quan trọng, và ảnh đẹp là kỷ niệm vô giá cho người sống nhiều với và sống cho quá khứ. Tôi nhận được một số ảnh của một độc giả gửi đến, nhưng tên ghi không rõ, chỉ biết là P. Thuan. Tôi không dám đoán mò nữa, sợ đem râu ông mà cắm vào cằm bà thì không biết phải xin lỗi thế nào cho bà hết giận. Vậy tôi xin gọi tác giả là P. Thuan vậy. Tác giả không đề tên cho tác phẩm của mình không ghi địa danh và tôi chưa hề đến những nơi này nên cũng không thể dùng tên địa danh để đặt tên ảnh, tôi tạm gọi là ảnh số 1, số 2 vậy.

Điểm đầu tiên tôi muốn nói là ảnh của P. Thuan là ảnh phong cảnh và thuần về kỷ niệm. Xin xem ảnh 1 thì thấy rõ.

Ảnh số 1

Thật ra không có gì sai quấy khi chụp ảnh kỷ niệm. Nói cho đúng hầu hết ảnh được chụp trên thế giới là ảnh kỷ niệm. Ta thấy cảnh trí hùng vĩ thế này, người có máy ảnh không thể không bấm máy. Trong ảnh có một người đàn ông đứng chụp hình một người đàn bà đang ngồi. Dĩ nhiên họ chụp hình kỷ niệm chốn này. Ta không thấy được hình ảnh sau lưng người ngồi, không biết có gì hấp dẫn không, nhưng từ chỗ của P. Thuan nhìn ra thì rất đẹp. Một người chụp hình kỷ niệm thu

vào ống kính ảnh 2 người đang chụp hình kỷ niệm. Kể cũng thú.

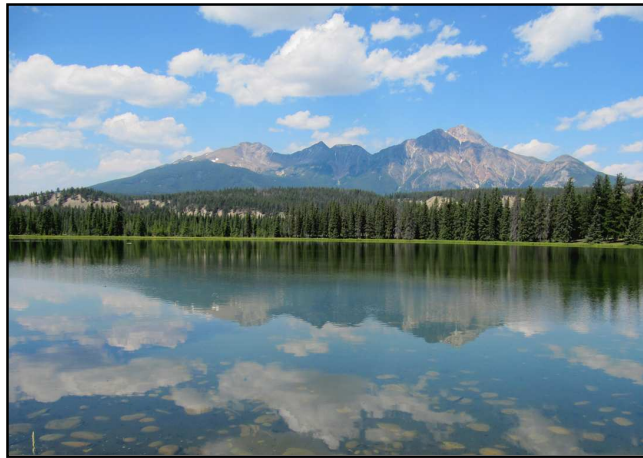
Nhìn vào ảnh này ta thấy ngay những tảng đá to bên góc mặt dưới của ảnh. Nó có tác dụng như là tiền cảnh, đồng thời cũng là điểm đối chiếu để thấy chiều sâu của ảnh. Sau những tảng đá ấy có một cây dài trôi trên mặt nước đâm ngang qua. Nhưng ta thấy đá quá trắng, không có chi tiết gì nên không giúp ích gì cho ảnh, thân cây trôi đâm thọc ra phá đám rất hại. Tôi đề nghị cắt bỏ mấy vật này vì chúng không đóng góp được gì cho ảnh. Cũng cần làm cho ảnh sậm hơn một chút, ảnh sẽ bớt chói vì nắng, làm cho trời sậm xuống để trời xanh giúp mây trắng nổi ra hơn, cho núi đá giảm bớt sáng, giúp tuyết trắng rõ hơn. Cũng nên dần sắc độ của phần đá nơi hai người đang chụp ảnh để đá có chi tiết và nhiều màu sắc hơn. Dĩ nhiên ảnh sẽ đẹp hơn. Xin xem ảnh 1 A.

Ảnh số 1A

Mời bạn xem tiếp một ảnh khác của P. Thuan, ảnh số 2.

Đây là một cảnh rộng, trống. Tác giả đứng khá xa cảnh được chụp ảnh nên ta thấy hàng cây thông bên kia bờ sông rất nhỏ. Trời có mây trắng trôi lững lờ rất đẹp. Ảnh không có tiền cảnh nên ta không thấy ảnh có ba chiều. Đường cỏ ven sông nằm ở giữa ảnh nên chia ảnh làm hai phần đều nhau vì bên dưới có bóng phản chiếu

Ảnh số 2

trời mây, núi, cây của phần trên thật cân phân thành ảnh trở nên yếu đi.

Ta thử khai thác ưu điểm của ảnh, là cảnh rộng và trời mây.

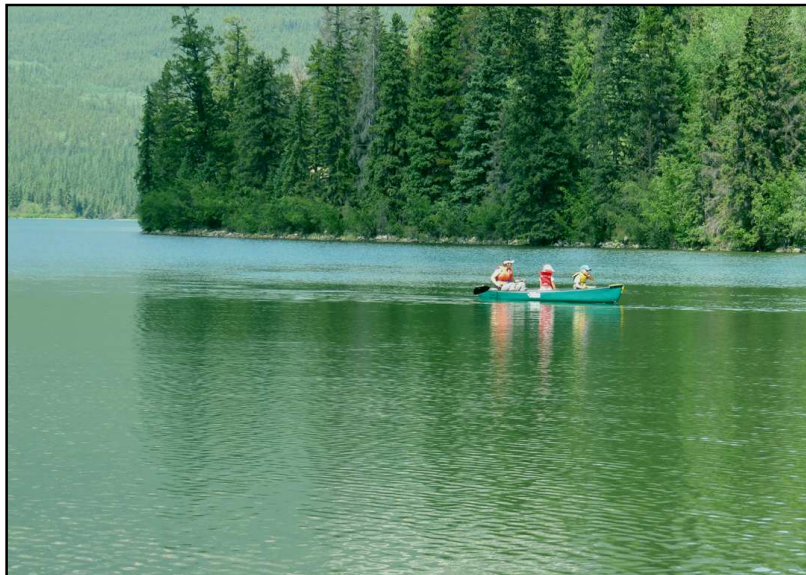
Trước hết, ta cắt bớt phần dưới của ảnh để đường mé nước không nằm giữa ảnh, giúp ảnh trông rộng hơn, chú trọng nhiều hơn vào trời xanh và mây trắng.

Tuy phần nước có phản ánh mây trắng nhưng không đẹp hơn phần trên, ta cắt bỏ bớt phần dưới của ảnh, có nghĩa là bỏ bớt phần nước. Bây giờ ảnh không còn bị chia đôi nữa và trời trở nên quan trọng hơn. Ảnh trông rộng hơn. Ta giúp cho phần trời quan trọng trở thành quan trọng bằng cách làm cho trời xanh đậm thêm, mây trắng nổi lên, núi bớt hơi mờ, cỏ và cây cần giữ sắc độ. Xin đối chiếu với ảnh 2 A bên dưới.

Ảnh 2 A

Ảnh số 3 có màu sắc khá lạ, gần như toàn ảnh bị phủ lớp màu lục.

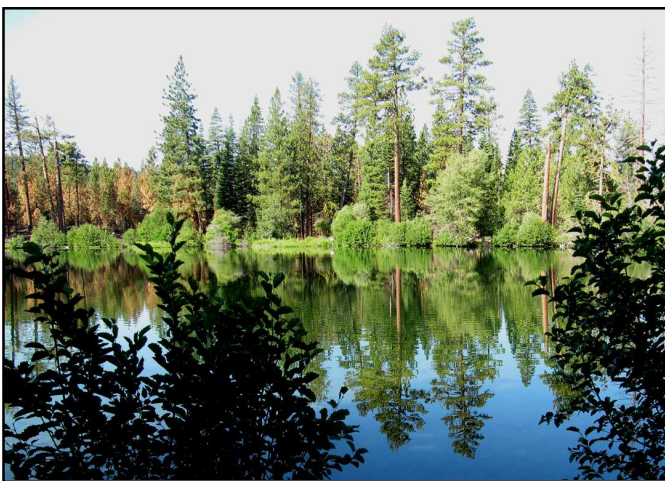

Ảnh số 3

Với ảnh này, trước hết ta cần chỉnh lại màu sắc cho cảnh có màu tự nhiên hơn. Kế đó tôi đề nghị tăng thêm màu vàng, cam và đỏ cho áo của ba người đang bơi xuống trên sông, giúp màu sắc toàn cảnh đậm đà hơn. Phần nước hơi nhiều và không có gì hấp dẫn, cần được cắt bớt. Có một điểm khó chỉnh. Thông thường nên có nhiều khoảng trống trước mặt vật di chuyển hơn là nhiều khoảng trống ở sau lưng. Trong trường hợp này vật di chuyển là chiếc thuyền và phía trước là hướng nhìn của cả ba người trên thuyền; nói rõ hơn, đó là bên mặt của ảnh cần có nhiều khoảng trống để đi tới trước, nếu không thuyền bị bí lối. Phần trống ở phía sau quá nhiều, tức phần đã đi qua. Ta có thể cắt bỏ nhiều ở phía sau để thấy thuyền không bị đắm vào mép ảnh như hiện tại. Nếu làm thế người trên thuyền sẽ lớn hơn, sẽ thành vai chính. Nhưng trong ảnh không có nhiều chi tiết hoặc động tác hấp dẫn, ảnh sẽ không còn thú vị. Thà cứ giữ như vậy hay hơn.

Ảnh số 3 A

Ảnh 4

Ảnh số 4 rất dễ thương nhưng cũng phải điều chỉnh để thành ảnh đẹp.

Trước hết ta thấy trời quá trắng, không có chi tiết gì cả. Sở dĩ như vậy vì có thể P. Thuan chụp ảnh theo lối để máy ảnh tự động giải quyết mọi sự mà ta gọi là “auto”.

Máy ảnh tự cứu vớt phần bị tối, có nghĩa nó sẽ kéo phần tối cho sáng lên một ít, và khi làm vậy, nó vô tình làm cho chỗ sáng phải sáng thêm ra. Khi bị quá sáng thì những chi tiết chỗ ấy bị mất hết. Khi vùng ảnh không có chi tiết ta không thể làm cho chi tiết nổi lên được.

Vì ảnh có màu sắc – những nơi còn dùng được – và có sự tương phản lý thú, ta cắt bỏ phần không cứu vãn được, tức phần trời trống với phần cây bị mất màu sắc và tập trung vào phần dưới của ảnh. Xin xem ảnh 4 A. Cắt ảnh như vậy ta có một điểm lợi khác là không chia hai diện tích của ảnh, trên và dưới bằng nhau, vì như ảnh trên, đường ven sông nằm chính giữa ảnh cách thất lợi. Sau khi cắt ảnh không còn bị quá chói mắt, phần màu sắc đậm đà được giữ lại. Ta cho trời xanh (dưới nước) đậm thêm để gia tăng không khí trầm lắng của một buổi chiều thanh vắng trong miền quê tương tự như nơi quê hương ta. Ảnh giúp hồn ta lâng lâng với những kỷ niệm đẹp của một thời xa xưa trong cuộc đời mình. Ảnh gợi trí nhớ. Ảnh chui vào tiềm thức, đón mời ta quay về dĩ vãng để sống lại những giây phút êm đềm của một thời đã qua. Tuy chỉ là ảnh phong cảnh, là ảnh kỷ niệm, tuy vẫn còn khuyết điểm, nhưng các ảnh của P. Thuan sau khi điều chỉnh vẫn có chỗ đứng của chúng.

Ảnh 4 A